แสงส่องใจ

(อันดับ ๓๕)

สมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

พระชนมายุ ๘๔ พรรษา
วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

เฉลิมพระคุณ

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

๘๔ พรรษา

๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

(อินทรวิเชียรฉันท์ ๑๑ อ่านทำนองสรภัญญะ)

สมเด็จพระสงฆ์ราช วรชาติพิสุทธิ์ศักดิ์
สูงส่งสงบนัก วรคุณวิบุลธรรม
ทรงเป็นประธานสงฆ์ กิติพงศ์พิลาสล้ำ
ปิ่นพุทธพระจอมธรรม พระบรมสัมมา
สัมพุทธเจ้าท่าน อรหันตพุทธา

ทรงโปรดประสิทธิ์ศา- สนพุทธวิสุทธิ์ผล
สมเด็จพระสังฆราช ปิยชาติประดับชน
เจ็ดรอบพระชนม์ดล ปีติปกหทัยไทย
ไทยมีกตัญญู กตเวทิคู่ใจ
เอกองค์พระสงฆ์ใหญ่ สิริโปรดประทานเมือง
แสงธัมมะแห่งท่าน ก็ตะวันจรัสเรือง
ดับร้ายระคายเคือง สุขะโปรดประโปรยปราย
สูงส่งสุมงคล นรชนหทัยหมาย
พร้อมพรั่งมิว่างวาย วรสงฆ์ประคมคัล
มงคลบูชา สิริสารพัดสรรค์
ทวยไทยหทัยมั่น วรสังฆบูชา
กราบขอพระพรชัย ลุสมัยพระพรรษา
เจ็ดรอบพระราชา วรญาณสังวร
ขอทรงเจริญสุข นิรทุกข์นิรันดร
ทรงโปรดประชากร มิละธรรมนิรันดร์เทอญ.

จากพระหฤทัย

สมเด็จพระญาณสังวร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ต่อน้ำใจที่ทรงได้รับในมงคลวโรกาส

ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๗ รอบ

ขออนุโมทนาสาธุการทุกท่าน ที่มีศรัทธาในสิ่งที่สูงส่งประเสริฐ สมควรแก่ความศรัทธาเทิดทูนที่สูงที่สุด ไม่มีสิ่งใดเปรียบได้ คือพระรัตนตรัย หรือพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติของเราตลอดมา

นับตั้งแต่มีความเป็นไทยเกิดขึ้นในโลก คนไทยแทบทุกคนนับถือพระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์

ทุกพระองค์ก็ทรงนับถือพระพุทธศาสนา ทรงแสดงพระองค์เป็นพุทธมามกะ คือทรงมีพระพุทธศาสนาเป็นที่รัก มิใช่สักแต่ว่าทรงเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนาเท่านั้น

สมเด็จพระนารายณ์มหาราชรับสั่งกับนายคอนสแตนติน ฟอลคอน ราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งประเทศฝรั่งเศส ว่าทรงนับถือพระพุทธศาสนาที่ได้นับถือต่อกันมาถึง ๒,๒๒๙ ปี ฉะนั้นที่จะให้ทรงเปลี่ยนไปเข้ารีดตามคำชักชวนของพระเจ้าหลุยส์ยากมาก

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปิยมหาราช ได้ทรงมีพระราชหัตถเลขาถึงเซอรเอ็ดวิน อาร์โนลด์ ฝรั่งผู้แต่งหนังสือพุทธประวัติชื่อ “ประทีปแห่งทวีปเอเชีย” ตอนหนึ่งว่า “พระราชบิดาของฉันได้ทรงสละเวลาเป็นส่วนใหญ่ ในการศึกษาและคุ้มครองศาสนาของชาติ” “ฉันเองมีความสนใจในการศึกษาหนังสือหลักธรรมต่าง ๆ สนใจที่จะคุ้มครองศาสนาของเรา” “ฉันรู้สึกขอบคุณบรรดาบุคคล เช่นท่านเป็น

ตัวอย่าง ที่สอนชาวยุโรป ให้ให้ความคารวะแก่ศาสนาของเรา”

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า จอมปราชญ์ของไทย ได้ทรงไว้ในหนังสือพระราชนิพนธ์ “เทศนาเสือป่า” ว่า “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา” “ศาสนาในสมัยนี้เป็นของที่แยกจากชาติไม่ได้...เป็นความจำเป็นที่เราทั้งหลายผู้เป็นไทยจะต้องมั่นอยู่ในศาสนาพระพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา”

สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีกระแสพระราชดำรัส ในโอกาสที่พระสันตปาปา จอห์น พอล ที่ ๒ เข้าเฝ้า ณพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๗ ว่า “คนไทยเป็นศาสนิกชนที่ดีทั่วกัน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติ” และในโอกาสที่คณะสงฆ์ไทยเข้าเฝ้า ณพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๘ ได้ทรงมีกระแสพระ

ราชดำรัสว่า "ขอวิงวอนพระสงฆ์ให้ช่วยกันทำตามเป้าหมายแท้ ความหมายแท้ ของพระพุทธศาสนา คือทำให้มีความสงบสุขในหมู่ชน และต้องทราบว่า **ชาติไทยนี้ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนาค้ำจุน ชาติไทยคงไม่มี..."**

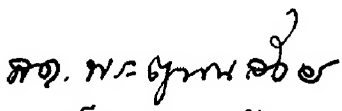
"ชาติไทยนี้ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนาค้ำจุน ชาติไทยคงไม่มี.." พระราชดำรัสนี้ประกาศความสูงส่งที่สุดของพระพุทธศาสนา ในพระราชหฤทัยสำนึกในสมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ได้ฟังแล้ว มีความรู้สึกลึกซึ้งจับใจเพียงใด ย่อมรู้ได้ด้วยตนเอง...ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนาค้ำจุนชาติไทยคงไม่มี...แล้วรู้สึกทั่วกันหรือไม่ ว่าพระพุทธศาสนามาประดับไทยให้งดงามมีค่าสูงส่งที่สุด เมื่อเอ่ยว่าประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ จะรู้สึกทั่วกันหรือไม่ ว่าแตกต่างกับเมื่อกล่าวว่าประเทศไทยลอย ๆ ค่าของประเทศไทยไม่เหมือนกัน แตกต่างกัน สูงต่ำไกลกัน ด้วยพระพุทธศาสนาโดยแท้ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

หาที่เปรียบมิได้ เปรียบเพชรก็คือเพชรน้ำบริสุทธิ์ล้ำค่า หาไฝฝ้าราคีไม่มีแม้แต่น้อย ไทยเรามีบุญพ้นประมาณ ที่มีบรรพบุรุษเลิศปัญญาเลือกเทิดทูนพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ ลูกหลานไทยจงรักษาความฉลาดลึกล้ำของบรรพบุรุษไว้ให้จงดี ก่อนที่ใครอื่นเขาจะยื้อแย่งไปเพราะเราไม่แยแส มีเครื่องประดับล้ำค่างามเพริศแพร้ว ไม่ประกาศความเป็นเจ้าของไว้แล้วก็ประมาทนัก

ขออนุโมทนาสาธุการทุกท่านอีกครั้ง ที่มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติไทยของเรา จึงแสดงเมตตากัลยาณจิตต่ออาตมภาพในโอกาสที่มีอายุครบ ๘๔ ปี

ขอเตือนว่าแม้ท่านจะปรารภวันเกิดของอาตมภาพแล้วบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ ก็ขอจงนึกไว้ อย่าลืมเป็นอันขาด ว่าเราท่านทุกคนได้มีโอกาสทำบุญทำกุศลอันเป็นทางนำไปสู่ความสุขความเจริญ ก็เพราะเรามีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ถ้าไม่มีพระ

พุทธศาสนาค้ำจุนชาติไทยคงไม่มี บุญกุศลเราคงไม่ได้ทำ แล้วอะไรเล่าจะเกิดแก่เราทั้งหลาย นึกทบทวนให้จงดี ให้มีกตัญญูกตเวทีเกิดต่อพระพุทธศาสนา และเทิดทูนให้เต็มสติปัญญาความสามารถ สิริมงคลทั้งปวงจะไม่ไปไหนเสีย จะเกิดแก่เราท่านทุกถ้วนหน้านับแต่บัดนี้เป็นต้นไป อย่าประมาทพระพุทธศาสนา จะได้สามารถแก้ไขความเลวร้ายแห่งสถานการณ์ที่น่าสะพรึงกลัว ที่กำลังเผชิญหน้าเราอยู่ให้กลับสู่สภาพร่มเย็นเป็นสุขได้ ขออานุภาพกตัญญูกตเวทิตาธรรมที่ท่านทั้งหลายมีต่อพระพุทธศาสนา และได้แสดงออกแล้ว จงปกปักรักษาให้ทุกท่านมีชีวิตที่งดงามด้วยความดี ความเจริญรุ่งเรือง ทั้งทางโลกและทางธรรม ขออำนวยพร.

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ขอพระราชทานถวายอนุโมทนาสาธุการ
ขออนุโมทนาสาธุการ

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ด้วยพระกรุณา และด้วยกรุณา ด้วยเมตตากัลยาณจิต งานเดือนตุลาคมทุกปีได้ผ่านไปด้วยดี ได้มีโอกาสทำบุญทำกุศลต่าง ๆ ทั้งแก่พระ แก่เณร แก่ผู้คน และแก่สัตว์ เป็นเหตุแห่งความชื่นใจทุกถ้วนหน้า

ตุลาคมปีพระพุทธศักราช ๒๕๔๐ นี้ มีอายุครบ ๘๔ ปี ได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้ากระหม่อมให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์

ในวันที่ ๒ และวันที่ ๓

รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้ช่วยชักชวนให้มีการปฏิบัติธรรมทั่วประเทศ

วันที่ ๒๖-๒๗-๒๘ กันยายน เวลา ๐๗.๐๐ น. ถวายภัตตาหารบิณฑบาตพระภิกษุสามเณร ๘๕ รูป ณ วัดญาณสังวรารามฯ ชลบุรี

วันที่ ๑ ตุลาคม เวลา ๑๖.๓๐ น. พระเถรานุเถระเจริญพระพุทธมนต์ ในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

วันที่ ๒ ตุลาคม เวลา ๐๖.๓๐ น. ถวายภัตตาหารเช้า และภัตตาหารบิณฑบาตพระภิกษุสามเณรวัดบวรนิเวศวิหาร จำนวนประมาณ ๒๐๐ รูป และวัดใกล้เคียงอีก ๒๐๐ รูป ที่สนามหน้าโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

เวลา ๑๕.๐๐ น. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ณพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร

วันที่ ๓ ตุลาคม เวลา ๑๐.๐๐ น. ทรงพระ

กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ณพระอุโบสถ วัดบวรนิเวศวิหาร พระสงฆ์ ๑๙ รูปเจริญพระพุทธมนต์ รับพระราชทานฉันพร้อมภิกษุสามเณร อีกประมาณ ๑,๕๐๐ รูป ณ วัดบวรนิเวศวิหาร และวัดชนะสงคราม

หนังสือ **"แสงส่องใจ"** ที่มีผู้จัดพิมพ์ให้ติดต่อกัน ปีนี้เป็นปีที่ ๑๕ ขออนุโมทนาสาธุการ ผู้มีส่วนร่วมในการให้ธรรมทานครั้งนี้ คือ

๑. คณะวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร ในพระบรมราชูปถัมภ์
๒. คณะ "ห้องกระจก วัดบวรนิเวศวิหาร"
๓. คณะโรงเรียนผู้รู้ ญสส. ๘๐ วัดญาณสังวราราม
๔. จากทุน "ญสส. เผยแผ่ธรรม" ของนางกิม คำผลสิริ ในมูลนิธิวัดญาณสังวราราม
๕. มูลนิธิอุบลรังสีจุฬามณี
๖. มูลนิธิศรีวิสารวาจา
๗. มูลนิธิคุณหญิงสุชาดา ถิระวัฒน์
๘. มูลนิธิโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

๙. มูลนิธิเพื่อการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

๑๐. มูลนิธิโรงพยาบาลกรุงธน

๑๑. ชมรมศิษย์กรรมฐานพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๒. สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

๑๓. สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

๑๔. โรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์

๑๕. โรงเรียนสตรีวิทยา

๑๖. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

๑๗. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง

๑๘. โรงเรียนจิตรลดา

๑๙. โรงเรียนราชวินิต มัธยม

๒๐. โรงเรียนราชวินิต บางแก้ว

๒๑. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

๒๒. โรงเรียนสตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ

๒๓. โรงเรียนนนทรีวิทยา

๒๔. โรงเรียนสารวิทยา

๒๕. โรงเรียนราชประชาสมาสัยฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์

๒๖. โรงเรียนราชดำริ

๒๗. โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย

๒๘. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กบินทร์บุรี

๒๙. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย

๓๐. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

๓๑. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต

๓๒. โรงเรียนคณะราษฎร์บำรุง ปทุมธานี

๓๓. โรงเรียนศรีอยุธยา

๓๔. โรงเรียนสายน้ำทิพย์

๓๕. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

๓๖. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุวินทวงศ์

๓๗. โรงเรียนสอนตัดเสื้อพรศรี

๓๘. โรงเรียนศรีพฤฒา

๓๙. ธนาคารแห่งประเทศไทย

๔๐. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

๔๑. บริษัทซันโยยูนิเวอร์แซลอีเลคตริค จำกัด

๔๒. พนักงานบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมวรรณ จำกัด

๔๓. ธรรมอุทยานกิตติลักษณ์

๔๔. เรือนแก้วการพิมพ์

๔๕. ผู้มีศรัทธาทั้งหลาย

แสงส่องใจ

๐ พระพุทธภาษิตบทหนึ่งกล่าวไว้ แปลความว่า **"โลกถูกจิตนำไป ถูกจิตชักไป, สัตว์ทั้งปวงไปสู่อำนาจแห่งจิตอย่างเดียว"** ความหมายชัดเจนก็คือ จิตนำโลกไป ชักพาโลกไป สัตว์ทั้งปวงอยู่ในอำนาจแห่งจิต อีกนัยหนึ่งซึ่งปรากฏอยู่ในคำทรงสอนแห่งองค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าก็คือ ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน ทุกสิ่งสำเร็จด้วยใจ.

๐ เมื่อใช้คำว่าโลก นั่นหมายถึงทั้งมนุษย์ทั้งสัตว์ทั้งปวง ทั้งธาตุทั้งหลายทั้งนั้น คือดินน้ำไฟลม พึงเข้าใจคำว่าโลกให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อจะได้เข้าใจพระพุทธภาษิตที่แปลความว่า **"โลกถูกจิตนำไป ถูกจิตชักไป, สัตว์ทั้งปวงไปสู่อำนาจแห่งจิตอย่างเดียว."**

๐ ปัญหากำลังเกิดมากมายทุกวันนี้ ว่าทำไมโลกจึงเดือดร้อนวุ่นวายไปทุกหย่อมหญ้า แม้ประเทศไทยที่เป็นเมืองพุทธแท้ ๆ มีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำ

ชาติแท้ ๆ ก็ยังเป็นไปด้วย ร้อนไปด้วย วุ่นไปด้วย ทั้งที่เป็นที่รู้กันดี เป็นที่มั่นใจกันอยู่ ว่าพระพุทธานุภาพนั้นมีจริง และยิ่งใหญ่นัก เกินกว่าอานุภาพใดทั้งนั้น จักพิทักษ์รักษาให้ร่มเย็นเป็นสุข ให้พ้นทุกข์พ้นภัยได้สารพัดนี้เป็นจริง.

๐ พระพุทธานุภาพมีอยู่ที่ใด ที่นั้นย่อมได้รับการพิทักษ์รักษา พระพุทธานุภาพมีอยู่ในชีวิตใด ชีวิตนั้นย่อมได้รับการพิทักษ์รักษา แต่ที่สำคัญ และที่เป็นจริงคือพระพุทธานุภาพจักเกิดต่อเมื่อมีการปฏิบัติให้เกิดซึ่งมีอยู่วิธีเดียว คือการปฏิบัติพระธรรมคำทรงสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ถูกต้องและจริงจัง พระพุทธานุภาพจักไม่เกิดแต่วาจา จักไม่เกิดแต่ความปรารถนาวิงวอน ของผู้ใดทั้งสิ้น พระพุทธานุภาพจักเกิดแต่การปฏิบัติธรรมให้ถูกให้จริงเท่านั้น พึงทำความเข้าใจให้ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ยิ่งใหญ่แท้จริง.

๐ พระพุทธานุภาพครองโลกอยู่ทุกหนทุกแห่งทุกเวลานาที แต่ไม่เกิดปรากฏเมื่อไม่มีการปฏิบัติพระธรรม

ให้ถูกให้จริง เมื่อจิตของมนุษย์ทั้งหลายมิได้มีธัมมะที่ถูกแท้ โลกที่ถูกจิตนำไป ชักไป จึงห่างไกลจากพระพุทธานุภาพ นั่นก็คือไกลจากความร่มเย็นเป็นสุข ความทุกข์ความร้อนความวุ่นวายมากมายแวดล้อมท่วมท้นอยู่ดังปรากฏให้เห็นความน่าสะพรึงกลัวเต็มไปทั่วทุกบ้านทุกเมือง.

๐ พระธรรมคำทรงสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้ามีมากมายหลายระดับ เหมาะกับระดับจิตใจทุกชั้น ไม่ว่าจะหยาบเพียงไหน ประณีตเพียงไหน พระธรรมคำทรงสอนให้ผลงดงามทั้งสิ้น แต่ต้องดังกล่าวแล้วคือต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง และให้จริง.

๐ การไม่ปฏิบัติธรรมเหมือนการอยู่ในห้องมืดยามค่ำคืน หน้าต่างปิด ประทีปโคมไฟไม่มี ตรงกันข้ามกับการปฏิบัติธรรมเหมือนมืดกับสว่าง เพราะการปฏิบัติธรรมเหมือนการอยู่ในห้องที่เปิดหน้าต่าง ยามค่ำคืนก็มีประทีปโคมไฟ แสงสว่างที่เปิดหน้าต่างรับ ก็เช่นเดียวกับการปฏิบัติรับแสงแห่งธรรม แสงแห่งธรรมที่

จะเข้าสู่จิตใจผู้ใดไม่ได้ ให้ผลดีแก่ชีวิตใดไม่ได้ แม้เจ้าของชีวิตนั้นไม่เปิดหน้าต่างชีวิตออกรับแสงแห่งธรรมที่รุ่งเรืองสว่างเกินแสงทั้งปวง.

๐ โลกทุกวันนี้เป็นโลกมืด เห็นกันอยู่ รู้กันอยู่ นั่นก็แสดงว่าจิตใจของผู้คนในโลกมืด และมืดมากด้วย อะไรทั้งนั้นที่เกิดขึ้น ที่รวมเป็นโลก จึงมืด เพราะจิตที่นำไปนั้นต้องมืด.

๐ เมื่อกล่าวว่าโลกมืด แน่นอนมิได้หมายความว่าไม่มีแสงอาทิตย์แม้ในเวลากลางวัน หรือไม่มีแสงเดือนแสงดาวแสงประทีปโคมไฟในเวลากลางคืน โลกมืด ที่กล่าวถึงกันทุกวันนี้ เป็นโลกที่มีแสงเดือนแสงดาวแสงฟ้าแสงไฟพรั่งพร้อมสว่างไสวไปทุกหนทุกแห่ง แต่ในท่ามกลางความวิจิตรพิสดารสว่างเจิดจ้าเหล่านั้น ทั้งกลางวันและกลางคืน ผู้คนเป็นอันมากมองเห็นเป็นความมืดอย่างน่าตระหนกตกใจกลัว แสดงว่าแสงสว่างใดก็ไม่อาจทำโลกที่มืดในความรู้สึกของผู้คนให้สว่างได้ นั่นเพราะอะไร โลกมืดเพราะอะไร โลกมืดเพราะเหตุ

ใด คำตอบมีอยู่ในใจทุกผู้ทุกคนแน่นอน.

๐ จิตมืดจึงนำโลกให้มืด และต้องมิใช่จิตของคนจำนวนน้อยของคนเดียวสองคนเท่านั้นที่จะสามารถนำโลกให้มืดได้ จิตที่มืดของคนจำนวนน้อยแม้นำได้ก็จะนำให้เกิดจุดมืดเพียงเล็กน้อยนิดเดียวในโลกที่กว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งไม่เรียกว่าโลกมืดด้วยลักษณะนั้น ที่มีเพียงจุดมืดเล็ก ๆ ๒-๓ จุด จะเรียกว่าโลกมืดต้องมืดไปทั้งโลก คำว่าโลกมืดจึงเป็นคำที่น่ากลัวนัก เพราะนั่นแสดงว่าผู้คนในโลกมีจิตใจที่มืดมิดด้วยอำนาจของกิเลสโลภโกรธหลง ที่น่ากลัวยิ่งกว่าอำนาจใดทั้งสิ้น.

๐ อำนาจของกิเลสนั้นเป็นอำนาจที่ใหญ่ยิ่งเหนืออำนาจอื่นใดทั้งปวง มีอำนาจเดียวที่อาจชนะอำนาจของกิเลสได้ นั่นคืออำนาจแห่งธัมมะ ที่สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงสอนไว้อย่างชัดเจนถูกต้องทุกข้อคำ เห็นโลกมืดเท่ากับเห็นอำนาจที่ร้ายแรงน่าสะพรึงกลัวของกิเลส แม้ไม่คิดจะยอมถูกทำลายด้วยอำนาจนั้นให้ย่อยยับไปกับตา ก็ต้องนึกถึง

อำนาจของธัมมะ ต้องหันเข้ากอดธัมมะไว้ให้แนบสนิทกับชีวิตจิตใจ เพราะนั่นเป็นวิธีเดียวที่จะพ้นจากอำนาจที่ชั่วร้ายของกิเลสที่แน่นหนาไปทั้งโลก มีพิษมีภัยยิ่งกว่าหมอกควันพิษที่กำลังเกิดขึ้น และกำลังเป็นที่หวาดกลัวกันอยู่.

๐ กิเลสไม่กลัวใคร ไม่กลัวอะไร กิเลสท้าทายทุกสิ่งทุกอย่างทุกผู้ทุกคนทุกชีวิตจิตใจ แต่กิเลสแม้เก่งกล้าร้ายกาจเพียงไร ก็ไม่อาจเอาชนะธัมมะของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า จะพ่ายแพ้ได้อย่างไม่เหลือลายแม้สักน้อย คนที่ร้ายแรงชั่วช้าสารพัดด้วยตกอยู่ใต้อำนาจของกิเลส ก็จะกลับเป็นคนที่ดีแสนดีได้ด้วยอำนาจสูงสุดของธัมมะ.

๐ คนช่างคิดที่ถูกที่ชอบจะเป็นคนกลัวกิเลสมากจะรังเกียจกิเลสมาก เพราะจะเห็นหน้าตาของกิเลสชัดเจนทุกรูปแบบ และจะเห็นได้ทุกเวลานาทีเดียว ยิ่งทุกวันนี้หน้าตาของกิเลสยิ่งโผล่ให้เห็นชัดเจนไปทุกหนทุกแห่ง หัดเป็นคนช่างคิดเกี่ยวกับกิเลสก็จะได้ประโยชน์

แก่จิตใจอย่างยิ่ง ช่างคิดเกี่ยวกับกิเลสก็คือเมื่อเห็นการกระทำคำพูดที่แสดงความร้ายกาจรุนแรง ก็ให้รู้ ว่าผู้พูดผู้ทำนั้นไม่เป็นตัวของตัว ตกอยู่ใต้การบังคับข่มขี่ของกิเลส อย่างน่าเกลียดน่าชังที่สุด อย่าปล่อยให้การแสดงออกที่น่าเกลียดน่ากลัวน่าขยะแขยงทั้งหลายผ่านไปโดยไม่ย้ำเตือนตนเองให้รู้ให้ชัดแจ้งแก่จิตใจ ว่ากิเลสทำคนให้น่าเกลียดน่ากลัวได้ต่าง ๆ นานา อย่างน่าสลดสังเวชนัก เราจะต้องไม่ยอมให้กิเลสทำกับเราเช่นนั้นด้วย มันน่าอายที่สุด เหมือนที่เราอายแทนเขา อย่าให้มีใครต้องอายแทนเรา.

๐ มีคนเป็นจำนวนไม่น้อยที่ทำอะไร ๆ ได้โดยไม่รู้จักอาย ทั้ง ๆ ที่คนดูทั้งหลายอายแทน และพิศวงสงสัยว่าทำไมผู้ที่ทำความน่าอายเหล่านั้นจึงไม่อาย นั่นไม่สำคัญที่สำคัญกว่าคือเราต้องสัญญากับตัวเองให้แข็งขัน ว่าเราจะอายก่อนที่จะพูดจะทำอะไรที่น่าอาย จนต้องมีผู้อื่นอายแทน.

๐ ที่จริง ไม่ผิดที่จะกล่าวว่าจิตที่กำลังนำโลกไปสู่

ความมืดในทุกวันนี้นั้นล้วนเป็นจิตของผู้ที่ไม่รู้จักอาย ใครจะอายแทนมากมายเพียงไหนก็ไม่สะทกสะท้าน ความไม่รู้จักอายนำให้จิตมืด หรืออีกนัยหนึ่งก็คือจิตมืดแล้วทำให้ไม่รู้จักอาย สองสถานนี้เกี่ยวพันกันเหมือนไก่เกิดก่อนไข่หรือไข่เกิดก่อนไก่นั่นเอง แต่ไม่ว่าจะอะไรมาก่อนอะไรมาหลังความไม่รู้จักอายก็เป็นความน่าอายที่สุดสำหรับความเป็นมนุษย์.

๐ ศีล ๕ เกิดได้แต่ความมีน้ำใจ ทั้งความมีน้ำใจให้ผู้อื่นและมีน้ำใจให้ตนเอง มีน้ำใจเท่านั้นก็มีศีล ๕ ได้ไม่ยาก และจะมีได้โดยอัตโนมัติ อาจจะโดยไม่รู้ตัวด้วยซ้ำว่าตนกำลังรักษาศีล ๕ แต่ความไม่อายตรงกันข้ามกับความมีน้ำใจเหมือนสีดำกับสีขาว เพราะความไม่อายจะทำลายศีลทุกข้อได้อย่างไม่รู้สึกรู้สม เป็นเรื่องธรรมดาไปสำหรับผู้ทำที่ไม่รู้จักอาย แต่จะเป็นเรื่องน่าอายสำหรับผู้มองดู รู้อยู่ เห็นอยู่.

๐ คิดให้ดีแม้ไม่ต้องละเอียดลออนักก็จะเห็น ว่าความรู้จักอายเป็นคุณธรรมสูงส่ง ที่จะปกป้องคุ้มครอง

ให้คนพ้นจากการทำความผิดความชั่วได้ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้คนทั้งหลาย.

๐ หัดอายให้เป็น จะได้ไม่เป็นคนที่น่าอาย จะได้ไม่เป็นคนที่ผู้อื่นนำไปพูดถึง ว่าอายแทน ลงว่าเป็นผู้ที่ถูกกล่าวถึงอย่างอัดอั้นตันใจว่าอายแทน ก็นับว่าหมดสิ้นแล้วซึ่งศักดิ์ศรีที่ควรมี ไม่ว่าจะใหญ่โตหรูหรามีเงินทองท่วมท้นสักเท่าไร ถ้าไม่รู้จักอายเสียอย่างเดียว ก็หมดสิ้นความหมายในใจจริงของผู้คนทั้งปวง.

๐ ที่จริงคิดให้ดีก็จะเห็นว่าไม่ยากเย็นอย่างใดเลยที่จะไม่ทำความชั่วร้ายทั้งปวง เพียงอายให้เป็นเท่านั้นก็จะทำความชั่วร้ายไม่ได้แน่นอน บางคนประณีตนักอายไปจนถึงเทวดา เพราะมีความรู้สึกอยู่ว่าเทวดามีอยู่ทุกหนทุกแห่ง มนุษย์ไม่พ้นจากสายตาเทวดา ไม่ว่าจะคิดจะพูดจะทำอะไร เทวดารู้แน่ ทั้งผีสางก็ยังรู้ด้วย ที่มีคำกล่าวของผู้ใหญ่ให้เป็นเครื่องเตือนใจอยู่ ว่าคนไม่เห็น ผีสางเทวดาก็เห็น นั่นคือการเตือนให้รู้จักอายที่จะทำความไม่ดีงามทั้งปวง.

๐ สำหรับผู้ที่อายเป็นมีคติเตือนตนเองว่า "คนไม่เห็นผีสางเทวดาก็เห็น" แต่สำหรับผู้อายไม่เป็นมีคติเตือนตนเองว่า "ด้านได้ อายอด" ทั้งสองฝ่ายมีวิธีส่งเสริมกำลังใจไปคนละทิศคนละทาง แสดงชัดเจนถึงจิตใจที่แตกต่างกันเพียงฟ้ากับดิน เมื่อจะพูดจะทำสิ่งใดตั้งใจระวังไว้อย่าให้ผู้รู้เห็นชอบใจที่จะกล่าวถึงเรา ว่าเป็นคนด้านได้อายอด เพราะจริง ๆ แล้ว คำดังกล่าวนั้นเป็นคำตำหนิที่รุนแรงนัก น่าอายที่สุดที่จะถูกกล่าวถึงด้วยการเปรียบเปรยดังกล่าว.

๐ โลกมืดเข้า มืดเข้า อยู่ทุกวันนี้ ก็เพราะผู้ด้านได้อายอดมีมากขึ้นทุกที ล้วนเป็นผู้ที่มุ่งแสวงหาเพื่อประโยชน์ตน จนแลไม่เห็นความจริง ว่าที่ตนคิดว่าเป็นผู้ได้นั้น ที่แท้ตนเป็นผู้เสีย เสียอย่างยับเยิน คือเสียชื่อเสียงเกียรติยศ เสียความมีศักดิ์มีศรี ที่เป็นความสำคัญอย่างยิ่งของความเป็นมนุษย์.

๐ การมุ่งแต่จะได้โดยไม่คำนึงถึงอะไรทั้งสิ้นรวมไว้ได้ในการมีความคิดด้านได้อายอดเป็นคติประจำใจ ตรง

กันข้ามดังสีดำกับสีขาวของการมีความคิดว่าคนไม่เห็นผีสางเทวดาก็เห็น ผู้มีความคิดเกี่ยวถึงผีสางเทวดาเช่นนี้มิใช่ว่าทุกคนจะเชื่อว่าผีมีเทวดามี ความคิดเช่นนี้เป็นเพียงเครื่องส่องให้เห็นจิตใจที่ประณีตในการคิดพูดทำจึงอ้างถึงผีสางเทวดาว่าต้องรู้ต้องเห็นการคิดการพูดการทำทุกอย่างของมนุษย์ ไม่อายคนก็ให้อายผีสางเทวดาจะได้ไม่คิดชั่ว ไม่พูดชั่ว ไม่ทำชั่ว เพราะเห็นว่าไม่มีคนรู้ไม่มีคนเห็น.

๐ ผีสางเทวดานั้น มนุษย์มีความเชื่อแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าผีสางเทวดามีจริง อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าผีสางเทวดาจริง ๆ ไม่มี ฝ่ายที่เห็นว่ามีจริงคือฝ่ายที่ไม่ค่อยจะกล้าทำผิดทำชั่ว เพราะเกรงว่าผีสางเทวดาจะเห็น เรียกว่าอายผีสางเทวดานั่นเอง จัดว่าเป็นคนรู้จักอาย เช่นนี้เป็นคนที่จะสามารถรักษาตัวให้พ้นจากความไม่ดีได้ และไม่มีอะไรอื่นจะสำคัญสำหรับความเป็นมนุษย์เสมอด้วยการรู้จักรักษาตัวให้พ้นจากความไม่ดีทั้งน้อยทั้งมาก ทั้งปวง.

๐ ท่านพระอาจารย์สำคัญองค์หนึ่ง ซึ่งมรณภาพ

ไปแล้วเมื่อหลายปีก่อนด้วยอุบัติเหตุเครื่องบินตก คือท่านพระอาจารย์วัน อุตตโม แห่งวัดถ้ำอภัยดำรงธรรม จังหวัดสกลนคร ท่านเคยเล่าเรื่องจริงเรื่องหนึ่งให้ลูกศิษย์ลูกหาของท่านฟัง เป็นเรื่องที่แม้แต่พระปฏิบัติองค์สำคัญมีชื่อเสียงเป็นที่เลื่องลือ ก็ยังรับรองว่าผีสางเทวดามีจริง ท่านเล่าถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร ที่ท่านอยู่ ว่าเป็นหมู่บ้านที่ผู้คนเกเรมาก จนผู้ใหญ่บ้านรับไม่ไหวทนไม่ไหว ไม่อาจจะรับหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านต่อไปได้ จึงได้ไปจุดธูปที่ศาลพระภูมิ ประกาศให้เจ้าที่ประจำศาลรับทราบ ว่าผู้ใหญ่บ้านทนความเกะกะเกเรของผู้คนในหมู่บ้านนั้นไม่ไหวแล้ว ขอยกให้เจ้าที่เจ้าทางรับภาระหน้าที่ดูแลเอาเอง บอกกล่าวแล้วก็ปักธูปไว้ที่ศาลพระภูมิประจำหมู่บ้าน และไม่สนใจจะดูแลทุกข์สุขของราษฎรในหมู่บ้านนั้นต่อไป เป็นที่อัศจรรย์ที่ผู้คนที่เคยเกเรมากมายค่อย ๆ หายเกะกะเกเร เรียบร้อยขึ้นเป็นลำดับ จนปกติสุขเกิดขึ้นในหมู่บ้านนั้นอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน เรื่องนี้เป็นที่เล่าขานกันสืบมา และเป็นที่เชื่อถือกันว่าเจ้าที่เจ้าทางเป็นผู้ดูแลให้ผู้คนมีความเรียบร้อยแน่นอน.

๐ ผีสางเทวดาจะมีจริงหรือไม่ ใครจะเชื่อหรือไม่ ไม่สำคัญเท่าความเฉลียวฉลาดของคนไทยในสมัยปู่ย่าตายายของเรา ที่นำคำว่าคนไม่เห็นผีสางเทวดาก็เห็นมาพูด มาเตือน เด็กไทยสมัยก่อนจะไม่กล้าทำอะไรที่ไม่ดีง่าย ๆ แม้ไม่มีใครดูอยู่ เพราะเชื่อตามคำของผู้ใหญ่ที่บอกไว้เสมอ ว่าคนไม่เห็นผีสางเทวดาก็เห็น ทำผิดทำถูกผีสางเทวดาก็รู้ ความกลัวผีสางเทวดามีมากในเด็กไทยสมัยโบราณ แต่เด็กสมัยใหม่ไม่ค่อยจะยอมเชื่อว่าผีสางเทวดามีจริง ใครบอกว่ามี ก็จะเห็นเป็นโง่งมงาย การปฏิเสธเรื่องผีสางเทวดาว่าไม่มีเป็นเหตุให้จิตใจของเด็กไทยสมัยนี้ค่อนข้างไม่อ่อนโยน ไม่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งของปู่ย่าตายาย และของญาติพี่น้องผู้ล่วงลับไปแล้ว ที่เด็กไทยสมัยก่อนได้รับการอบรมสั่งสอนให้นึกถึง ให้ห่วงใยความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของท่านเหล่านั้นผู้แม้จะละโลกนี้ไปแล้วก็ตาม ถือได้ว่าความเชื่อว่าผีสางเทวดามีจริงนั้นไม่มีผลเสียหาย แม้ไม่มีการปฏิบัติอย่างขาดเหตุผล.

๐ ธิดาท่านผู้เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ผู้หนึ่งในราชสำนัก

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในสมัยที่มีการตัดรายจ่ายของราชสำนัก บิดาของเธอเป็นผู้หนึ่งที่ต้องพ้นจากตำแหน่งในขณะยังมีอายุในวัยไม่มาก และบุตรธิดาก็ยังอยู่ในวัยเยาว์มาก เพียง ๒-๓ ขวบ จึงไม่สามารถล่วงรู้ได้ถึงความรู้สึกของท่านผู้เป็นบิดา จนแม้เมื่อเสด็จสวรรคตแล้วในต่างประเทศ และต่อมาท่านผู้เป็นบิดาของเธอผู้นั้นก็ละโลกนี้ไป เธอเล่าว่าเธอไม่แน่ใจว่าท่านผู้เป็นบิดาของเธอมีความรู้สึกอย่างไรต่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เธอจึงไม่กล้าอัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวไปไว้ในบ้าน รักชอบพระบรมรูปไหนก็ได้เพียงเก็บไว้ที่ที่ทำงานเท่านั้น เหตุผลที่เธอผู้นั้นบอกเล่าแก่ใคร ๆ ก็คือ บ้านของคุณพ่อท่าน ท่านจะมีความรู้สึกอย่างไรก็ไม่รู้ได้ เพื่อความปลอดภัย ว่าไม่ได้ไปทำให้ท่านกระทบกระเทือนใจ จึงหลีกเลี่ยงไม่ทำสิ่งที่ไม่แน่ใจว่าจะเป็นเหตุขัดใจท่านหรือไม่ แน่นอนความคิดนี้มิได้เกิดแต่อะไรอื่น แต่เกิดจากความไม่ปฏิเสธว่าผีสางเทวดามีจริงนั่นเอง ท่านผู้ล่วงลับแล้วนั้น แม้ไปสู่ภพภูมิที่ดีก็คือไปเป็นพรหมเทพ อีกแง่หนึ่งก็คือท่านผู้ดำรงอยู่ใน

ฐานะที่ดีที่สูงในภพภูมินี้ก็คือท่านเป็นผู้มาจากพรหมเทพนั่นเอง.

๐ ความมีสัมมาคารวะต่อความรู้สึกของผู้อื่นเป็นความงดงามประจำจิตใจคนไทยมาแต่ไหนแต่ไร เพิ่งจะมาได้ยินผู้เฒ่าผู้แก่รำพึงรำพันหนาหูสมัยนี้ ว่าความงดงามแห่งจิตใจไทย แห่งมารยาทไทย กำลังหมดไปทุกที อย่างน่าเสียดาย อย่างน่าเศร้าใจ เป็นอย่างยิ่ง เหตุประการหนึ่งก็เพราะผู้เฒ่าผู้แก่ หรือแม่พ่อปู่ย่าตายายสมัยนี้ มีความเกรงใจลูกหลานมากกว่าสมัยก่อน น่าจะเพราะลูกหลานสมัยก่อนมีการศึกษาไม่เท่าสมัยนี้ ยิ่งลูกหลานเล่าเรียนสูง แม่พ่อปู่ย่าตายายก็ยิ่งเกรงใจ ขัดหูขัดตาขัดใจอย่างไรก็อดทนเก็บเงียบไว้แต่ภายในใจ โดยหารู้ไม่ ว่านั่นคือการกำลังลงโทษลูกหลานผู้เป็นที่รักดังแก้วตาดวงใจ ที่หนักหนา หนักจนไม่มีทางจะสามารถแก้ไขให้ร้ายกลายเป็นดีได้อีกต่อไป นิทานไทยเรื่องหนึ่ง ที่รู้จักกันดี ที่มีชายผู้หนึ่งต้องโทษประหารชีวิต แม่พ่อร้องไห้คร่ำครวญน้ำตาแทบจะเป็นสายเลือด คำตัดพ้อของลูกชายที่กำลังเดินไปสู่ที่ประหารก็คือ แม่

พ่อฆ่าเขา แม่พ่อไม่เคยดุไม่เคยว่าไม่เคยตักเตือนสั่งสอนเลยเมื่อเขาทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ บางทีก็ยังชื่นชมว่าเขาเก่งเขาฉลาดที่ทรยศคดโกงลักขโมยได้สำเร็จโดยไม่ถูกจับได้ ทำให้เขาไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ทำผิดทำชั่วรุนแรงร้ายกาจยิ่งขึ้นเป็นลำดับ จนถึงต้องเดินสู่หลักประหาร ผู้ใหญ่ทั้งหลายที่ได้รู้เรื่องนี้แล้ว น่าจะนำไปคิดให้หนัก อย่าให้วันหนึ่งข้างหน้าจะถูกลูกหลานตัดพ้อต่อว่าทำนองเดียวกับชายผู้นั้น และเมื่อถึงวันนั้น ท่านอาจจะมีความรู้สึกยิ่งกว่ากำลังเดินไปสู่หลักประหารด้วยตนเอง จงดับไฟแต่หัวลม ไทยจะไม่สิ้นสูญไปต่อหน้าต่อตาพร้อมกับความสูญสิ้นของวัฒนธรรมไทยที่งดงามนัก.

๐ สุภาพสตรีสูงอายุแล้วผู้หนึ่งเล่าให้ฟัง ว่าเมื่อ ๔๐-๕๐ ปีมาแล้ว เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทหารญี่ปุ่นยกเข้าเมืองไทย ในกรุงเทพมหานครมีทหารญี่ปุ่นเดินกันเกลื่อนกลาด เธอมีความรู้สึกว่าไทยกำลังจะตกเป็นเมืองขึ้นของเขา มีความอับอายขายหน้าจนแทบไม่อยากเดินถนน อยากจะเอาปี๊บคลุมหัว และอยากแต่จะร้องไห้ไม่รู้หยุด นั่นเป็นความรู้สึกของคนไทยเมื่อ

๔๐-๕๐ ปีมาแล้ว เป็นความรู้สึกของผู้ที่รักไทย รักความเป็นไท เพียงแต่คิดว่าจะสิ้นความเป็นไทเท่านั้นก็ทนจะไม่ไหว แต่สมัยนี้ไม่รู้ตัวว่ากำลังทำความเป็นไทให้หมดสิ้นด้วยตนเอง โดยมิได้มีประเทศชาติใดใช้อำนาจบีบบังคับ เพียงแต่หลงอารยธรรมแบบของเขา จนลืมอารยธรรมที่แท้จริงแบบของไทย ก็เท่ากับไม่แยแสว่าไทยกำลังจะสิ้นความเป็นไท ความไม่แยแสนี้ทำให้ไม่เกิดความรู้สึกอับอายขายหน้า ว่าไทยกำลังจะสิ้นความเป็นไท ที่ไม่มีอะไรจะน่าอายเท่าอีกแล้ว เด็กหนุ่มเด็กสาวและคนหนุ่มคนสาวต้องการความประคับประคองอย่างดีที่สุด เพื่อให้สามารถเยื้อแย่งพวกเขาให้พ้นจากสภาพที่จะน่าอายที่สุดนั้น ผู้รับผิดชอบทั้งหลายน่าจะได้ช่วยกันทะนุถนอมพวกเขาให้สุดความสามารถ ให้เขาสำนึกได้ ว่าไทยนั้นงดงามอยู่ได้ตลอดมาเพราะมีความอายเป็นสำคัญ.

๐ ความอายมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้คนงาม ตรงกันข้ามกับความไม่อายที่ทำให้คนไม่งาม ผู้ใหญ่ไทยสมัยโบราณสอนลูกหลานให้รู้จักอายตั้งแต่เริ่มรู้

เดียงสา ดังเช่นลูกหลานน้อย ๆ คนไหนเดินไม่นุ่งผ้านุ่งผ่อน ทั้งที่อายุเพียงขวบสองขวบ ก็เคยได้ยินผู้ใหญ่ร้องว่าอายจริง อายจริง พร้อมกับเอามือปิดหน้าปิดตาตนเองไม่มองดู เป็นการสอนให้เด็กเรียนรู้ ว่าการปกปิดร่างกายให้ดีนั้นเป็นความสำคัญสำหรับความเป็นคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือความเป็นคนไทย.

○ หลายคนเล่าให้ฟัง ว่าทุกวันนี้มีอันตรายทางเพศเกิดมากมาย เกิดไม่เลือกแก่เด็กแก่เล็ก เกิดไม่เลือกแก่หญิงแก่ชาย และเกิดไม่เลือกแม้แก่ย่าแก่ยาย และหลายคนให้ข้อคิดที่น่าฟัง ว่าเกิดแต่ความไม่รู้จักอายของแต่ละฝ่าย วัฒนธรรมในการแต่งกายของไทยกำลังถูกกลืน เช่นเดียวกับวัฒนธรรมในการใช้ภาษาพูดจา และวัฒนธรรมในกิริยามารยาท ความสุขสงบอย่างเย็นตาเย็นใจกำลังหมดสิ้นไปจากไทย วัฒนธรรมที่หยาบและร้อนแรงกำลังเข้ามากลืน เข้ามาแทนที่ โดยมีความหลงอันเป็นกิเลสเครื่องเศร้าหมองตัวสำคัญนำให้พากันไม่รู้สึก ไม่ตกอกตกใจเท่ากับเกิดความตายของผู้คนจำนวนมาก ทั้งที่ความตายแม้มากมายเพียงไรก็ยังน่าประหวั่น

พรั่นพรึงน้อยกว่าความอายที่จะต้องได้รับเมื่อรู้สึกตัวได้คิด ว่าวัฒนธรรมไทยเสื่อมสิ้นไปเสียแล้ว - วัฒนธรรมไทยที่ให้ความสุขความสงบร่มเย็นทั้งกายใจ วัฒนธรรมไทยที่สอนให้เป็นคนงดงาม เพราะสอนให้รู้จักอาย.

๐ เงินเป็นใหญ่ เงินมีค่าสูงกว่าวัฒนธรรมไทย หลายคนให้ความคิดเห็นเช่นนี้ คนไทยสมัยใหม่เห็นเงินสวยงามกว่าเห็นความเป็นไทยสวยงาม วัฒนธรรมไทยจึงถูกสละละทิ้งอย่างไม่ไยดีเมื่อมีอำนาจเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง มองดูแล้วก็สลดหัวใจ ประมาทนัก ความตายเกิดขึ้นมิได้เว้นสักวินาที คนมีเงินมากมายเพียงไรก็ไม่อาจหนีพ้นความตายได้ คนดีคนชั่วก็เช่นเดียวกัน หนีความตายไม่พ้น แต่คนดีคนชั่วมีชีวิตหลังความตายที่แตกต่างกัน ความดีความชั่วจัดสรรชีวิตหลังความตายไว้ให้แล้ว และก็ตรงตามชื่อตามคำที่กำหนดขึ้น ความดีก็จัดสรรชีวิตที่ดี ความชั่วก็จัดสรรชีวิตที่ชั่ว ความดีจะจัดสรรชีวิตที่ชั่วไม่เป็น ความชั่วก็จะจัดสรรชีวิตที่ดีไม่เป็น ผู้ไม่ประมาทเมื่อปรารถนาชีวิตในภพภูมิภายหลังตกอยู่ในอุ้งมือพระยามัจจุราช จึงพยายาม

สร้างสรรค์ให้เกิดผลดังปรารถนาต้องการด้วยการบันดาลของความดีหรือความชั่ว ปรารถนาชีวิตที่ดีในภพชาติต่อไปก็สร้างความดี ไม่ปรารถนาชีวิตชั่วในภพชาติต่อไปก็ไม่สร้างความชั่ว เพียงเท่านี้ ก็จะได้ดังปรารถนา.

๐ เป็นไปไม่ได้ที่ความเจริญด้วยวัฒนธรรมจะเป็นความเร่าร้อนรุนแรง ก่อให้เกิดการกระทำที่โหดเหี้ยมปราศจากความสำนึกด้วยกตัญญูกตเวที ด้วยเมตตากรุณา ถ้าเรียกว่าเป็นความเจริญก็ต้องเรียกว่าเป็นความเจริญของอนารยธรรม ซึ่งควบคู่มากับความเสื่อมทางอารยธรรมทางวัฒนธรรม แต่ก่อนนั้น ผู้ที่แสดงความหยาบช้าโหดเหี้ยมอำมหิตก็ตาม ผู้ที่แต่งเนื้อแต่งตัวขาดความปกปิดมิดชิดเรียบร้อยก็ตาม จะถูกเรียกว่าคนป่า คือคนยังไม่เจริญ และมีน้อยมากในบ้านในเมืองที่เจริญแล้ว เช่นบ้านเมืองไทยของเรานี้ จะมีอยู่ก็แต่ในป่า อันเป็นถิ่นที่อยู่ของคนป่า.

๐ ทุกวันนี้ทำให้คิดอยู่ ว่าโลกกำลังถอยจากความเจริญ ไปสู่ความเสื่อม อย่างมากมายหนักหนา และ

ประเทศไทยเราก็ไม่สามารถพาตัวให้พ้นจากสภาพที่น่ารังเกียจนั้น อาจจะด้วยนิยมยินดีในเงินทองของล่อใจ อาจจะด้วยความนิยมยินดีในความยิ่งใหญ่ประเทศนั้นบ้าง ประเทศนี้บ้าง จึงเกิดรังเกียจวัฒนธรรมที่ดีงามของตนเอง สลัดทิ้งอย่างไม่อาลัยไยดี ไปสู่วัฒนธรรมของชาติอื่นประเทศอื่น ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างเต็มที่ไปสู่อะไรที่เต็มไปด้วยความหายนะ ทั้งด้านชีวิตจิตใจและร่างกายที่น่าสะพรึงกลัวยิ่งกว่าความตายมากมายนัก เพราะสภาพที่ไทยกำลังโลดแล่นตามโลกไปอย่างภาคภูมิใจล้นเหลือนั้น เป็นสภาพแห่งความตายทั้งเป็น ตายจากชื่อเสียงเกียรติยศความดีงาม ตายจากความเป็นไทย เพราะมีความตายจากความอายเป็นต้นเหตุสำคัญ.

๐ ไม่อายเสียอย่าง อะไร ๆ ที่เป็นความชั่วก็ทำได้หมดทุกอย่าง ความผิดศีลผิดธรรม โกหกหลอกลวงทำได้ทั้งนั้น

๐ ทุกวันนี้สื่อมีอิทธิพลมากแก่จิตใจ เพราะสื่อเข้าถึงบ้านช่องห้องหับทุกหนทุกแห่ง เป็นเหตุให้แม้ทารก

ในครรภ์ก็ได้รับการอบรมแล้ว ด้วยความรู้สึกนึกคิดคือ อารมณ์ของผู้เป็นมารดา สื่อแสดงความรุนแรงนานาประการ ทั้งในเรื่องของความรักความโลภความโกรธความหลง ย่อมเป็นเหตุให้ผู้เป็นมารดาที่มีทารกอยู่ในครรภ์เกิดความรู้สึกเกิดอารมณ์รุนแรงไปตามภาพที่ได้เห็นเสียงที่ได้ยินเรื่องที่ได้รู้ ซึ่งจะถ่ายทอดไปสู่สายโลหิต สู่ทารกน้อย ก่อให้เกิดอารมณ์ตามความรู้สึกหรือตามอารมณ์ของผู้เป็นมารดา คนไทยทั้งหลายได้รับคำแนะนำบอกเล่ามาอย่างฉลาดจากผู้แก่ผู้เฒ่า ว่าผู้จะเป็นมารดาจะต้องถือศีลทำบุญใส่บาตรเป็นประจำ เพื่อให้บุญนำให้ได้บุตรธิดาที่ดีงาม และคนไทยผู้เตรียมตัวเป็นมารดาทั้งหลายก็จะเต็มอกเต็มใจกระตือรือร้นปฏิบัติตามคำแนะนำนี้ ด้วยมีความมุ่งหวังว่าอำนาจแห่งบุญกุศลที่ตนทำจะนำให้ได้บุตรหรือธิดาเป็นคนดีมีบุญ นี้เป็นความเชื่อที่ให้ผลดีแก่ชีวิตแน่ ทั้งผู้เป็นมารดาและทารก เพราะการทำบุญทำกุศลทำความดีย่อมมีผลดีแน่นอนเสมอไป ไม่มีเป็นอื่น ไม่มียกเว้น.

๐ มีความจริงที่ลึกซึ้งประการหนึ่ง ซึ่งพึงพิจารณา

ให้เห็น คือเมื่อผู้เป็นมารดาถือศีลทำบุญทำกุศล มีจิตใจที่มุ่งไปในทางดีงาม ความรู้สึกนึกคิดนั้นย่อมถ่ายทอดไปตามสายเลือดเข้าถึงจิตใจของทารกผู้ถือกำเนิดแล้วในครรภ์มารดา เมื่อออกมาสู่โลก ทารกย่อมมีจิตใจเช่นที่ได้รับมาจากสายเลือดของมารดา มารดาที่สวดมนต์ภาวนาถือศีลทำบุญทำกุศล หลีกเลี่ยงบาปอกุศล หลีกเลี่ยงการดูภาพการฟังเสียงการรับรู้เรื่องที่ไม่เป็นมงคลแก่จิตใจทั้งปวง โดยมุ่งให้ตนมีบุญ ให้ได้บุตรธิดาที่ดีด้วยอำนาจบุญกุศลที่ตนทำ ความเข้าใจนี้ถูกเพียงส่วนน้อย ส่วนที่สำคัญควรนึกถึงให้อย่างยิ่ง คือการถ่ายทอดความดีงามไปตามสายเลือด สร้างทารกให้มีสายเลือดที่ดีงาม มีจิตใจใฝ่ดี สืบไปจนเติบใหญ่ได้เป็นคนดีดังความปรารถนาของผู้เป็นมารดาบิดา.

๐ มิใช่บุญกุศลความดีงามเท่านั้นที่ถ่ายทอดจากความรู้สึกนึกคิดจิตใจของมารดาไปสู่ทารกในครรภ์ได้ บาปอกุศลความชั่วร้ายทั้งหลายก็ถ่ายทอดไปสู่ทารกในครรภ์มารดาได้เช่นกัน นี้เป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่ควรรับรู้ให้ทั่วกัน มารดาบิดาจะได้ไม่ผิดหวังที่ปรารถนาจะให้

บุตรธิดาเป็นคนดี.

๐ ไม่มีมารดาบิดาคนใดที่ไม่รักลูก ไม่ปรารถนาให้ลูกเป็นคนดี แต่ด้วยความไม่เข้าใจเรื่องสายเลือด จึงทำให้มารดาบิดาไม่ปฏิบัติช่วยตนเองให้สมปรารถนาให้ลูกซึ่งเป็นที่รักยิ่งกว่าชีวิตจิตใจได้เป็นคนดีที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ อันความปรารถนานั้นไม่อาจเป็นไปได้แม้ไม่มีการปฏิบัติประกอบให้เกิดผลสมปรารถนา ต้องปฏิบัติให้เต็มความสามารถผลจึงจะเกิดดังปรารถนาได้ และไม่ใช่เกิดด้วยปาฏิหาริย์ ไม่ใช่เกิดด้วยอำนาจของบุญบารมีเท่านั้น แต่เกิดด้วยการสืบสายเลือด สายเลือดของมารดาสำคัญที่สุดในการสร้างบุตรธิดาให้เป็นคนดีหรือคนไม่ดี ภาษิตไทยบทหนึ่งแสดงไว้ว่า "ดูนางให้ดูแม่" ซึ่งเป็นเพียงการสอนให้ดูผู้หญิง ที่จริงอาจกล่าวได้ด้วยว่า "ดูคนให้ดูแม่" นั่นก็คือแม่เป็นอย่างไร ลูกก็จะเป็นอย่างนั้น ก็เพราะดังกล่าวแล้วลูกเป็นสายเลือดของแม่ มีเลือดของแม่เป็นอาหาร มีจิตใจของแม่ซึมซาบอยู่ในสายเลือดตลอดเวลาที่อยู่ในครรภ์ บัดนี้ไม่มีผู้สนใจที่จะรับรู้ ว่าต่อไปภายหน้าถ้าได้เป็นมารดาบุตร

ธิดาก็จะสืบสายเลือดของตน หยาบประณีต ดีร้าย โง่ ฉลาด ไปตามที่ตนเป็นอยู่ ตามที่ตนคุ้นเคยอยู่ ผู้เป็นแม่คนจะเสียใจ หรือจะดีใจ จะเป็นทุกข์ หรือจะเป็นสุข ขึ้นอยู่กับการเตรียมจิตใจอารมณ์ตนเองของสุภาพสตรีทั้งหลายตั้งแต่บัดนี้ ทุกคน.

๐ อย่าเห็นเรื่องของอารมณ์เป็นเรื่องเล็ก เห็นอะไรได้ยินอะไรได้รู้อะไรแล้วเกิดอารมณ์ใด ให้เชื่อว่าอารมณ์นั้นจะถ่ายทอดไปถึงบุตรธิดาที่จะเกิดมาในวันหนึ่งข้างหน้า คนไทยสมัยโบราณได้เปรียบกว่าสมัยนี้มาก เพราะสมัยโบราณไม่มีวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่สื่อนำเข้าไปสู่บ้านสู่เรือนสร้างอารมณ์ร้อยแปดให้เกิดขึ้นมิได้ว่างเว้น เป็นอารมณ์งดงามยากกว่าเป็นอารมณ์ที่ไม่งดงามเลย น่าจะเชื่อได้จากเด็กที่เกิดในสมัยนี้ รู้สารพัดยิ่งกว่าสมัยก่อนมากมายนัก เป็นเหตุให้ผู้ใหญ่ชื่นชมยินดี อาจจะทราบหรือไม่ทราบ ว่าเด็กได้รับถ่ายทอดมาจากมารดาที่รู้เรื่องราวร้อยแปดยิ่งกว่ามารดาในสมัยโบราณที่ยังไม่มีสื่อเข้าไปให้ความรู้ความรู้สึกต่าง ๆ นานา สร้างอารมณ์ไม่งดงามร้อยแปด ทั้งรัก ทั้งหลง ทั้งโลภ ทั้ง

โกรธ ทั้งเกลียด ทั้งหยาบคายร้ายแรง ทั้งหมดเป็นโทษอย่างยิ่งแก่ชีวิตจิตใจทารกทั้งสิ้น.

๐ ถ้ามารดาผู้ใดไม่หลีกเลี่ยงให้พ้นสื่อทั้งหลายที่ท้วมท้นเข้าสู่สายตาและจิตใจ ก็สามารถจะถือเอาประโยชน์จากรูปจากเสียงที่ได้เห็นได้ยินได้ แม้อัญเชิญพระธรรมของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าปกปักรักษา เปลี่ยนร้ายให้กลายเป็นดี นั่นก็คือให้รู้จักปลงอยู่ตลอดเวลา ให้รู้ทันอยู่ตลอดเวลา อย่าให้ภาพที่เห็นเสียงที่ได้ยินก่อให้เกิดความคิดปรุงแต่งไปในทางเป็นโทษเป็นภัยแก่จิตใจ อย่าให้เกิดอารมณ์ใด ๆ เป็นอันขาดขณะเป็นผู้ดู รวมทั้งขณะเป็นผู้แสดงด้วย เพราะอารมณ์นั้นจะซึมเข้าเป็นจิตใจผู้ดูผู้ฟังผู้แสดงอย่างแน่นอน จงกั้นภาพกั้นเสียงให้พ้นจากความคิดปรุงแต่งให้ได้ อย่าคิดปรุงแต่งไปเป็นอารมณ์ที่รุนแรงเลย โทษมากมายนัก ทั้งแก่ผู้เป็นมารดา ผู้เป็นทารก และผู้เป็นนักเขียนนักแสดงที่มีจิตใจบริสุทธิ์ด้วยวัยอันน้อย.

๐ หลวงพ่อเมือง วัดท่าแหน จังหวัดลำปาง ที่บัดนี้

มรณภาพแล้ว ท่านได้เคยบอกเล่าลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลาย ถึงเรื่องให้มารดาอบรมทารกที่อุบัติแล้วในครรภ์ ปรารถนาให้เขาเป็นอย่างไรเมื่อออกมาสู่โลกแล้ว ก็ให้พูดกับเขา ให้สอนเขา ให้ถ่ายทอดอารมณ์สู่เขา ตั้งแต่เพิ่งจะเริ่มก่อตัวขึ้นในครรภ์ เขาจะรับทุกอย่าง และจะปฏิบัติทุกอย่างตามที่ได้รับจากมารดา ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งกว่าจะอบรมสั่งสอนเมื่อคลอดออกมาแล้ว ดังนั้นจึงน่าจะกล่าวได้ไม่ผิด ว่าทุกวันนี้ทารกในครรภ์มารดาทุกคนก็ว่าได้ ได้รับการอบรมบ่มนิสัยจากภาพจากเสียงในสื่อทั้งหลาย โดยผ่านทางจิตใจทางอารมณ์ของผู้เป็นมารดา ยิ่งมารดาดื่มด่ำซาบซึ้งหรือรุนแรงไปตามสื่อเพียงใด ทารกก็จะยิ่งได้รับหนักหนาเพียงนั้น อารมณ์ของมารดาจะถ่ายทอดเข้าสู่สายเลือด เข้าสู่จิตใจของทารก เมื่อออกมาสู่โลกภายนอกครรภ์มารดาแล้วก็จะมีพื้นจิตใจหรืออุปนิสัยเช่นเดียวกัน.

๐ ความรุนแรงร้ายกาจที่ปรากฏทางสื่อ ความยั่วยวนอารมณ์ทางเพศ ความไม่รักนวลสงวนตัวเช่นที่เคยเป็นคุณสมบัติพิเศษของผู้หญิงไทย ความไม่มี

สัมมาคารวะกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยควรแก่ศักดิ์ศรีลูกผู้หญิงผู้ดี เป็นต้น ทั้งหมดนี้นับวันจะหนักขึ้น เยาวชนที่กำลังเพิ่มจำนวนขึ้นครองประเทศ แทนผู้เฒ่าผู้แก่ที่กำลังจะหมดสิ้นไป กำลังได้รับการถ่ายทอดสายโลหิตของมารดาที่มีสื่อนำพายั่วยุอย่างรุนแรงไม่รู้หยุดหย่อน การแก้ไขยากนักแล้ว นอกจากความปรารถนาในเงินทองจะลดน้อยลง ความตามใจความต้องการของตลาดจะลดน้อยลง ความเมตตาต่อชีวิตเยาวชนจะเพิ่มขึ้น เท่านั้น.

๐ กำลังหวังกันอยู่ในหมู่ผู้เห็นความหายนะของความเป็นไทย ของเยาวชนไทย ว่าน่าจะมีผู้มีอำนาจยื่นมือเข้าเกี่ยวข้องด้วยการหยิบยื่นธัมมะของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แก่ผู้ตกอยู่ใต้อำนาจความน่ากลัวของเงินตรา ให้เห็นโทษของความปรารถนาต้องการเงินทองซึ่งจะเกิดโทษแก่บุตรธิดาตน เกิดโทษแก่เยาวชนของชาติ ทำลายชาติให้ค่อยจมลงสู่ห้วงหายนะทีละเล็กทีละน้อย จนถึงวันที่ความหายนะจะปรากฏเด่นชัด จนเกินจะแก้ไขได้ หัวใจจะแตกสลาย

ไปตามกัน.

๐ อย่าพากันประมาทอยู่ต่อไป ความเสื่อมในทุกวันนี้ ที่พากันเห็นอยู่ มิได้เกิดแต่อะไรอื่นแน่นอน หากเกิดแต่อำนาจแห่งจิตที่กำลังเสื่อมจากคุณงามความดีจากศีลจากธรรม ยิ่งขึ้น ยิ่งขึ้น ทุกเวลานาที อำนาจเงินเท่านั้นที่กำลังครองใจ กำลังครองไทย เช่นเดียวกับที่กำลังครองโลก.

๐ หลายคนคิดว่าเหตุการณ์เลวร้ายต่าง ๆ ที่เกิดมิได้ว่างเว้นในยุคนี้สมัยนี้ มีเหตุมาแต่เราพากันโลดแล่นไปตามวัฒนธรรมต่างชาติที่หยาบ รุนแรง ขาดศีล ขาดธรรม ขาดความรักนวลสงวนตัว ขาดความเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรี อันล้วนเป็นการยั่วยุให้เกิดอะไร ๆ ที่ร้ายแรงแก่ชีวิตในทุกวันนี้ การฆ่า การข่มขืน การทรยศคดโกงหักหลังแม้ต่อผู้มีคุณต่อมิตร ที่ใหญ่ยิ่งที่สุดคือต่อสถาบันชาติ สถาบันพระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์พระราชวงศ์จักรี ความชั่วร้ายทั้งหลายหมดทำกันได้สบาย ๆ คิดให้ลึกแล้วจะเห็นว่าเกิด

จากความไม่รู้จักอายนั่นเอง.

๐ ความไม่รู้จักอายทำให้กล้าทำสิ่งที่น่าอายอย่างยิ่งได้ต่าง ๆ นานา ที่ผู้รู้จักอายไม่กล้าทำ ทั้งการแสดงความโหดเหี้ยมอำมหิต ทั้งการแสดงความเนรคุณ ทั้งการแสดงความละโมบโลภมาก อย่างไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดแก่ส่วนรวมแก่ประเทศชาติ แก่พระพุทธศาสนา แก่พระมหากษัตริย์ ทั้งการแสดงความลบล้างขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงามของไทยอย่างไม่เอื้ออาทรเลย.

๐ ไม่ว่าการแต่งกาย การพูดจา การแสดงกิริยามารยาท ความไม่รู้จักอายจะทำให้ยิ่งวันผู้ไม่รู้จักอายทำหนักขึ้นทุกที จนไม่ช้าวันหนึ่งจะตกอยู่ในสภาพที่น่าอเนจอนาถนัก ถ้าไม่ช่วยกันแก้ไขเสียในบัดนี้ ให้จริงจัง ให้ลูกหลานของไทยรู้รักความเป็นไทย รู้จักภูมิใจในความงดงามแห่งจิตใจไทย ในขนบธรรมเนียมประเพณีและมารยาทที่เรียบร้อย ที่ควรภาคภูมิใจ มิใช่ควรอับอายว่าล้าสมัยไม่ทันวัฒนธรรมชาติอื่นเขา

วัฒนธรรมของเขาไม่ใช่ของเรา ไปยึดถือของเขามาเป็นของเรานั่นสิน่าอาย ให้อายตรงนี้ ให้รู้จักอายเช่นนี้ จึงจะไม่ถึงวันที่ความอเนจอนาถใจจะเกิดท่วมท้นไทยเรา.

๐ มีวิธีใดก็ตามที่จะอบรมเด็กไทยเยาวชนไทยหนุ่มสาวไทยและคนไทยทุกเพศทุกวัยให้รู้จักอาย ให้อายเป็น ให้บาง ไม่ให้หยาบหนาหยาบคาย ในการคิดการพูดการทำทั้งหลายที่ผิดศีลผิดธรรม ขอจงพร้อมใจกันทำ อย่าประมาทว่าเป็นเรื่องเล็กเรื่องน้อย ความประมาทคือทางแห่งความตาย ตายทั้งเป็น ที่น่าประหวั่นพรั่นพรึงนัก น่าสยดสยองนัก น่าอายเขานัก.

๐ ผู้สร้างสื่อทั้งหลาย ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ ขอจงภูมิใจในหน้าที่ของท่านในการให้การอบรมผู้คนทั้งบ้านทั้งเมืองให้รู้จักอาย ไม่ทำสิ่งที่น่าอายให้แข่งกันสร้างความดีงาม สร้างสื่อที่ดีงาม ที่จะอบรมบ่มจิตใจของผู้ดูผู้ฟังผู้อ่านผู้แสดงผู้แต่งทั้งหลาย รวมถึงทารกในครรภ์มารดาให้รู้จักอาย ให้อายเป็น แล้วบ้าน

เมืองเราก็จะพ้นจากสภาพที่น่าอาย น่าหวาดกลัว เช่นทุกวันนี้ ที่กำลังทวีความรุนแรงหนักขึ้น รวดเร็วอย่างน่าตกใจนัก.

๐ สงสารลูกหลานไทยเถิด ลูกหลานของเราแท้ ๆ ช่วยกันไว้ ยังไม่สายเกินไป คนไทยลูกหลานไทยจะต้องอายที่จะทำความไม่ดีไม่งามทั้งทางกายวาจาใจ คนไทยจะต้องรู้จักอายเป็น ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จึงจะไม่สายเกินแก้.

๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

ประทานสัมภาษณ์ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐

ขอประทานทราบความมุ่งหมายหรือพระดำริเบื้องต้นในการที่ได้ประทานการสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

ได้มาคิด ๆ ดู จากที่ได้พบได้เห็นมามากในชีวิต เห็นชัดเจน ว่าพระพุทธศาสนาของเรานั้นมีพระพุทธานุภาพมหัศจรรย์ เกินความคาดคิด เกินความเข้าใจของสามัญชนคนทั่วไป ประเทศไทย ชาติไทย เราคนไทย มีบุญหนักหนาทีเดียว ที่มีบรรพบุรุษผู้มีปัญญาลึกซึ้ง จึงเลือกนับถือพระพุทธศาสนา เชิดชูพระพุทธ

ศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ และประคับคองรักษาพระพุทธศาสนาให้รุ่งเรืองยืนนานมาจนถึงบัดนี้ จนถึงเราทั้งหลาย ให้เราคนไทยทั้งหลายได้มีบุญ ได้มีพระพุทธานุภาพปกป้องคุ้มครอง

สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีกระแสพระราชดำรัส อย่างเป็นที่ประทับใจที่สุด เมื่อคณะสงฆ์ไทยเข้าเฝ้าเมื่อนานปีมาแล้ว ว่าดังนี้ **"ต้องทราบ ว่าชาติไทยนี้ ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนาค้ำจุน ชาติไทยคงไม่มี"** นี้แสดงแจ้งชัดนัก ว่าพระพุทธศาสนามีความสำคัญที่สุด แก่ประเทศไทย ไม่ควรมีอะไรอื่นสำคัญกว่า ขออนุโมทนาสาธุการผู้ที่คิดพูดทำอย่างมีสติ มีสัมมาทิฐิ เพื่อเทิดทูนพระพุทธศาสนา เป็นมงคลยิ่งใหญ่แก่ตนเอง และแก่ประเทศชาติ แน่นอน

มาคิดเช่นนี้ แล้วก็เลยคิดต่อไป พระพุทธศาสนาให้ธัมมะที่ประเสริฐสูงสุด นำความดีงามให้เกิดแก่จิตใจผู้ปฏิบัติ และยังความร่มเย็นเป็นสุขให้เกิดได้ทุกหนทุกแห่งที่มีพระพุทธศาสนาแผ่ไปถึงจิตใจผู้คนพลเมืองอย่างเป็นที่รู้ ๆ กันอยู่ เมืองพุทธนั้น หรือเมืองไทย

นั้น แม้จะเกิดอะไร ๆ เป็นความเดือดร้อนบ้าง เป็นทุกข์เป็นภัยบ้าง แต่ก็เห็นได้ชัด ๆ ว่าไม่หนักหนาเท่าบ้านอื่นเมืองอื่น ที่มิได้เป็นเมืองพระพุทธศาสนา ที่ธัมมะของพระพุทธศาสนายังแผ่ไปไม่ถึงจิตใจผู้คนบ้านนั้นเมืองนั้น พระคุณของพระพุทธศาสนาจึงล้นพ้นควรแก่การประกาศเทิดทูน เผยแผ่ให้กว้างใหญ่ไพศาลไปทั่วโลกได้ก็จะดี ผู้คนทั่วโลกจะได้รับธัมมะของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาพุทธเจ้า ได้ปฏิบัติธรรม ได้เป็นคนดีมีเมตตากรุณา มีศีลมีธรรม กันมาก ๆ และนี่แหละที่จะนำให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข ความคิดจะสนับสนุนการแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศเกิดขึ้นตรงนี้.

ทรงมีพระประสงค์และความมุ่งหวังต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศไว้อย่างไร

ก็อย่างที่ว่า ประสงค์จะให้ความร่มเย็นเป็นสุขเกิดขึ้นมาก ๆ ในโลก ทั่วโลก และก็รู้ว่าพระพุทธศาสนา หรือคำทรงสั่งสอนของสมเด็จพระบรมศาสดา

สัมมาสัมพุทธเจ้านั้น มีคุณยิ่งใหญ่แก่ชาวโลกทั่วไป ไม่เลือกชาติศาสนา ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม นับถือพระพุทธศาสนาหรือไม่ก็ตาม จักได้รับประโยชน์จากพระคุณของพระพุทธศาสนาแน่นอน โดยมีบรรดาผู้นับถือปฏิบัติตามพระธรรมคำทรงสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสื่อ เป็นคนกลาง นำความดีงามทั้งปวงไปสู่เพื่อนร่วมโลกทั้งหลาย โดยไม่เลือกชาติชั้นวรรณะและศาสนา

ความประพฤติตนอยู่ในศีลในธรรมตามคำทรงสั่งสอนในพระพุทธศาสนาจะเป็นคุณยิ่งใหญ่แก่ผู้ประพฤติ และจะสามารถแผ่คุณนั้นไปถึงผู้อื่นได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นคนชาติใดศาสนาใด

อย่างไรก็ตาม เห็นว่าความสำคัญของการแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ อยู่ที่พระภิกษุสามเณรผู้รับหน้าที่สำคัญนี้ต้องทำหน้าที่ให้งดงามที่สุด ให้การแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดี ทั้งแก่พระพุทธศาสนา และแก่เพื่อนร่วมโลกทั้งหลาย ผลดีแก่พระพุทธศาสนาคือไม่เป็นความมัวหมองแวดล้อมพระพุทธศาสนา บุญของการแผ่พระพุทธศาสนาจึงจะเกิดได้ ไม่เช่นนั้นบาปก็จะ

เกิดได้เช่นกัน ในการทำหน้าที่ผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา จึงต้องรอบคอบที่สุด ให้เป็นผลดีแก่พระพุทธศาสนา จึงจะเป็นผลดีแก่ผู้ทำหน้าที่ และแก่เพื่อนร่วมโลกได้

พระมหากรุณาของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้ายั่งยืนนาน ไม่ประกอบด้วยกาลเวลา ก่อนแต่ทรงตรัสรู้ ทรงตรัสรู้แล้ว จนบัดนี้ และจนตลอดไป พระมหากรุณาจะยังแผ่ไพศาลปราศจากขอบเขต เราทุกคนพึงทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการแสดงกตัญญูกตเวที ต่อพระพุทธศาสนา อันเป็นสมบัติล้ำค่า เป็นมรดกเลิศล้ำ ที่มีบุญนักหนาได้รับมาจากสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังทรงรับรองความสำคัญยิ่งใหญ่ของพระพุทธศาสนาไว้ดังกล่าวแล้ว คือ **"ชาติไทยนี้ ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนาค้ำจุน ชาติไทยคงไม่มี"**

ทุกวันนี้หลาย ๆ คนคงอยากจะพูดว่า **"โลกนี้ถ้าไม่มีพระพุทธศาสนาประคับประคอง คงมืดสนิทขึ้นทุกเวลา"** ก็ขอฝากไว้เท่านี้.

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์
๙๔๗ ถ อรุณอมรินทร์ เขต บางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐
โทร ๔๑๑-๑๕๒๓, ๔๑๒-๖๕๕๒
นายธีระ เจียรดิษฐ์อาภรณ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา